

Autor: JAN ŠMÍD

Název díla: OBRÁZKY Z BURGUNDSKA

Autor:

Jan Šmíd (* 1965)

- český novinář a publicista
- narodil se v Pelhřimově
- vystudoval Univerzitu Karlovu – Fakultu sociálních věd
- absolvoval stáže v britské BBC
- byl zpravodajem Českého rozhlasu 1 – Radiožurnál v USA (v letech 1991–1998) a Francii (v roce 2003 a od roku 2006)
- byl šéfredaktorem Nedělních novin (v letech 1999–2000)
- pro Českou televizi připravuje pořad Postřehy odjinud – sérii cestopisů z Francie
- chystá reportáže pro pořad Objektiv
- přispívá do časopisů
- vede blog www.jansmid.cz

- **zařazení autora do uměleckého směru**

Současná česká literatura

Cestopisná literatura

- cestopis je prozaický žánr ležící na pomezí publicistického a uměleckého funkčního stylu
- jeho funkce je vzdělávací a zábavná
- obsahem je autorům popis cesty do cizí země a záznam jejích zeměpisných, kulturních a dalších realit

- **určení století, v němž autor tvořil**

konec 20. a 1. pol. 21. století

- **určení dalších autorů stejného um. směru**

Současná česká literatura:

Michal Viewegh (* 1962)

- absolvent gymnázia v Benešově, do roku 1989 žil v Sázavě
- dva roky studoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, odešel
- pracoval jako noční strážný, průvodčí, stavební figurant
- poté vystudoval Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor český jazyk-pedagogika
- pracoval jako učitel na zbraslavské základní škole - později redaktor v nakladatelství Československý spisovatel
- nyní se věnuje spisovatelské profesi a žije v Praze
- nejčtenější současný český romanopisec
- *Báječná léta pod psa, Výchova dívek v Čechách, Účastníci zájezdu, Román pro ženy, Biomanželka*

Miloš Urban (* 1967)

- spisovatel, překladatel, redaktor
- rodiče diplomaté, vyrostl v Londýně
- vystudoval anglistiku a nordistiku na UK
- *Pole a palisáda, Hastrman* – cena Magnesia Litera, *Poslední tečka za rukopisy*

Jaroslav Rudiš (* 1972)

- prozaik, scenárista, dramatik
- vystudoval němčinu a dějepis na PdF v Liberci
- vystřídal mnoho profesí (manager kapely, prodavač, učitel, novinář)
- redaktor deníku Právo
- *Nebe nad Berlínem*, scénář k filmu a román *Grandhotel*, komiks *Alois Nebel*

Petra Hůlová (* 1979)

- prozaička z umělecké rodiny
- vystudovala obor mongolistika a kulturologie
- *Paměť mojí babičce* – cena Magnesia Litera, *Umělohmotný třípokoj, Stanice Tajga*

Cestopisná literatura:

Marco Polo (1254–1324)

- Ital, benátský kupec, cestovatel po Číně
- žil v Číně 17 let

Milion – cestopis popisující cestu do Číny, původní text se ztratil – známe jen opisy

Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic (1564–1621)

- humanistický šlechtic, spisovatel, diplomat, hudební skladatel
- se švagrem podnikl cestu do Středomoří, Palestiny a Egypta
- byl dvořanem Rudolfa II.
- byl s'at na Staroměstském náměstí

Putování anec Cesta z království českého do Benátek a odtud do země Svaté, země judské a dále do Egypta a velikého města Kairu, potom na horu Oreb, Sinaj a sv. Kateřiny v pusté Arábii ležící – doplnil vlastními ilustracemi

Emil Holub (1847–1902)

- 7 let cestoval po jižní Africe
- 4 roky cestoval po Evropě

Sedm let v jižní Africe, Druhá cesta do jižní Afriky – Z Kapského města do země Mašukulumbů

Jiří Hanzelka (1920–2003) a Miroslav Zikmund (* 1919)

- spolužáci, podnikli cestu do Afriky a Jižní Ameriky autem Tatra 87
- na druhé výpravě projeli Asii a Oceánii

Afrika snů a skutečnosti, Za lovci lebek, Tisíc a dvě noci, Cejlon, ráj andělů,...

- **názvy (případně obsahy) dalších autorových děl**

Tenkrát v Americe

Jak jsme pili portské

Z Kladna do Ameriky, Má léta v Pittsburghu – dvoudílná biografie Jaromíra Jágra

Obrázky z... Provence, Normandie, Bretaně, Korsiky, Paříže

Charakteristika uměleckého textu jako celku:

- **literární druh**

epika

- **literární žánr**

soubor cestopisných reportáží

- **literární forma**

próza

- **typ vypravěče**

ich-forma (vypravěčem je autor, Jan Šmíd)

- **dominantní slohový postup**

vyprávěcí, výkladový

- **vysvětlení názvu díla**

Obrázky z Burgundska – soubor reportáží nám dává nahlédnout do jednotlivých částí Burgundska, každá kapitola je jeden takový obrázek

- **posouzení aktuálnosti díla**

Cestopis je poměrně aktuální – je z roku 2007, ale bude postupně zastarávat.

- **určení místa a času textu**

místo: Francie, Burgundsko (region ve střední části Francie, hlavní město Dijon)

- **stručné nastínění děje**

Autor se v každé ze šestnácti kapitol věnuje jinému tématu týkajícím se Burgundska. Hodnotí ubytování, víno, pohostinnost místních, doporučuje hotely a jiná místa, která je dobré navštívit.

V úvodu autor vysvětluje, že touží ochutnat drahé francouzské víno, ale že ví, že vínu příliš nerozumí. Odhaluje tajemství dobrých vín, uvádí, jak je těžké vypěstovat a vyrobit kvalitní víno. Doporučuje různé vinohrady, které navštívil.

Další část knihy se věnuje zámčkům, na kterých se dá ubytovat. Poté se věnuje burgundské gastronomii a radí, kde co ochutnat.

Jedna z kapitol se věnuje městečku Flavigny, kde se natáčel film Čokoláda. Město tímto filmem dodnes žije.

Poté nás provází většími městy (Dijon, Cluny a další) regionu a upozorňuje na zajímavé památky.

Autor svá doporučení prokládá osobními zážitky (strastiplný let kameramana, subjektivní názory na hotely a lidi apod.).

- **určení smyslu díla**

Seznámit čtenáře s oblastí Burgundska, nalákat ho k návštěvě a doporučit mu zajímavá místa.

- **pravděpodobný adresát**

Člověk, který již v Burgundsku byl a rád si připomene známá místa, nebo člověk, který tu nikdy nebyl a rád by tuto část Francie navštívil.

- **zařazení knihy do kontextu celého autorova díla**

Knihy patří do série knih věnovaných Francii.

Jednotlivé kapitoly jsou napsány podle jednotlivých dílů televizního seriálu Postřehy odjinud.

- **tematicky podobné dílo**

Jan Šmíd - *Obrázky z... Provence, Normandie, Bretaně, Korsiky, Paříže*

- **porovnání s filmovou verzí nebo dramaturgií**

Knihy jsou bohatší o osobní doporučení autora, jinak sleduje jednotlivé díly seriálu.

Úryvek k rozboru:

Nepochybuji o tom, že švédští filmaři viděli Flavigny poprvé úplně stejně jako já, navíc v lednu tam určitě žádné auto nestálo a možná že v úzkých uličkách nepotkali vůbec nikoho. V každém případě byli městečkem okouzleni, obdivovali zachovalou architekturu a určitě je potěšilo, že nedaleko je zastávka vlaku TGV. Rozhodnutí byli okamžitě. „To jsme přesně potřebovali, budeme točit tady,“ zvolal nadšeně Hallström.

A tak se malé městečko Flavigny, které bylo dosud známé jen výrobou anýzových bonbónů, stalo doslova přes noc cílem mnoha turistů, kteří chtěli vidět místo, kde se točil film Čokoláda. Natáčelo se od dubna do června, vesnička musela pojmout stočlenný francouzsko-anglicko-americký štáb, všechny antény i venkovní dráty elektrického vedení byly demontovány a dekoratéri si dokonce brali vzorky fasád, aby později rekonstruovali Flavigny v anglických ateliérech.

● **zasazení výňatku do kontextu díla**

Úryvek je z kapitoly Ve filmových kulisách v necelé polovině knihy, pojednává o tom, proč si asi filmaři vybrali právě toto místo.

● **téma a motiv**

téma: městečko Flavigny a jeho krása, natáčení filmu Čokoláda na tomto místě

motiv: francouzská oblast Burgundsko, již autor procestoval

● **časoprostor**

čas: autor navštívil Burgundsko v roce 2006; čas vyprávění není přesně určen, ale je to někdy po dokončení filmu Čokoláda

prostor: autor vypráví o Burgundsku; městečko Flavigny – má úzké uličky, je okouzlivý, se zachovalou architekturou, nedaleko je stanice TGV.

● **kompoziční výstavba**

Úryvek se skládá ze dvou odstavců, v prvním autor vyjadřuje domněnku, proč si filmaři vybrali městečko Flavigny, ve druhém popisuje, jak městečko žije filmem po dotočení.

● **vypravěč**

Vypravěčem je sám autor Jan Šmíd.

● **postava**

V knize nevystupují hlavní a vedlejší postavy. V úryvku je zmínka o režisérovi filmu Čokoláda Hallströmovi, který byl městečkem Flavigny jistě také nadšen.

● **vyprávěcí způsoby**

Úryvek obsahuje pásmo vypravěče, vypravěč hovoří v ich-formě.

V úryvku je pouze krátké pásmo postav, když pronáší přímou řeč Hallström: „To jsme přesně potřebovali, budeme točit tady.“

● **typy promluv**

Úryvek obsahuje jednu přímou řeč.

„To jsme přesně potřebovali, budeme točit tady,“ zvolal nadšeně Hallström.

● **jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku**

přírovnání – *filmaři viděli Flavigny úplně stejně jako já*

hyperbola – *nepotkali vůbec nikoho, městečko se přes noc stalo cílem turistů*

metonymie – *byli městečkem okouzleni*

zdrobnělina – *městečko, vesnička*

personifikace – *vesnička musela pojmout*

- počet obrazných pojmenování nenarušuje porozumění textu, je jich použito stejně jako v běžném jazyce

- zdrobněliny vyjadřují autorův kladný vztah k místu, které popisuje